

**Mateřská škola „Kamarád“, Liberec, Dělnická 831/7, příspěvková
organizace
se sídlem Dělnická 831/7, 460 06 Liberec 6**

**MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM MATEŘSKÉ ŠKOLY
2024 – 2028**

V Liberci, dne: 26. 8. 2024

Mgr. Marie Vrkoslavová

Obsah:

Úvod

1. Charakteristika školy a identifikace možných rizik
2. Cíl minimálního preventivního programu
3. Systematický rozvoj dovedností
4. Legislativní a odborné zakotvení MPP
5. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi
6. Závěr

Úvod

Děti v předškolním věku se již mohou setkat s patologickými jevy, jako je např. ohrožení na životě – šikana, týrání, zneužívání nebo drogy (především kouření, přípravky obsahující návykové látky dostupné v automatech a alkohol). Děti v předškolním věku získávají poznatky o světě a vytvářejí si s naší pomocí první postoje k různým skutečnostem.

Je tedy velmi důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolního vzdělávání a poskytnout jim potřebné informace takovou formou, která bude přiměřená jejich věku a chápání. A čím dříve budou mít v povědomí fakt, že není dobré např. sbírat vše, co najdeme, nebo brát si, co mi kdo dá, tím více budou do budoucna uchráněni od nejrůznějších problémů.

Minimální preventivní program naší školy vychází z RVP PV a opírá se ve svých cílech a identifikaci rizik zejména o indikátory kompetence sociální a personální, díky níž *dítě dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomáhá slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá ... ubližování a agresivitu*¹, dále kompetence k řešení problémů, díky níž *dítě chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale jejich včasné a uvážlivé řešení je výhodou*² a kompetence činnostní a občanské, díky níž *si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu*³.

Obsah MPP se opírá o vzdělávací oblasti RVP PV, zejména pak o oblast Dítě a jeho tělo, jejímž cílem je mj. *vytváření zdravých životních návyků*⁴, oblast Dítě a ten druhý, jejímž cílem je mj. *ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými*⁵ a Dítě a společnost, jejímž cílem je *vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách*⁶. Všechny tyto vzdělávací oblasti definují i další rizika, jež je možno zohlednit v tomto MPP.

1.Charakteristika školy a identifikace možných rizik

1.1 Charakteristika školy

Mateřská škola je zřízena pro 130 dětí umístěných do 5 tříd. V každé třídě jsou dva pedagogové, Mateřská škola je umístěna v blízkosti panelového sídliště, pavilonová budova je obklopena prostornou zahradou. Mateřská škola je oplocena a přístup do ní je umožněn pouze oprávněným osobám. Vchody do tříd jsou zabezpečeny kamerovým systémem. Obě budovy jsou oploceny a přístup do nich je umožněn pouze osobám oprávněným. Vstup do areálu školy je vabaven mechanickým bezpečnostním systémem (bezpečnostní kování, branku nezvládne otevřít předškolní dítě).

¹ srov. RVP PV, 2018: s. 10

² tamtéž

³ srov. RVP PV, 2018: s. 11 - 13

⁴ srov. RVP PV, 2018, s. 15

⁵ srov. RVP PV, 2018, s. 23

⁶ srov. RVP PV 2018 s. 25.

1.2 Identifikace rizik

1.2.1 Rizika vyplývající z kontaktu dítěte se školou a jejím okolím:

Pavilonová budova se nachází v blízkosti panelového sídliště, občas nacházíme na zahradě pohozené odpady.

Mateřskou školu navštěvují i děti s jiným sociokulturním zázemím a děti cizinců.

V tomto kontextu se v naší mateřské škole zaměřujeme na prevenci následujících patologických jevů:

- *drogová závislost – konzumace drog se zaměřením na alkohol a kouření, speciální přípravky obsahující návykové látky,*
- *vandalismus*
- *šikana, intolerance, v dalším plánu i rasismus a xenofobie*
- *ostrážitost při styku s cizími lidmi.*

1.2.2 Rizika vyplývající z kontaktu dítěte s patogenem nebo jeho příčinou v rámci rodiny a jejího okolí

V tomto kontextu se v naší mateřské škole zaměřujeme na prevenci následujících patologických jevů:

- *nezdravý životní styl – prevence vzniku poruch příjmu potravy*
- *rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech /domácí násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování života a mravní výchovy dětí/*
- *virtuální drogy - počítač, televize apod.*

1.3 Metody sběru dat k posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů:

- *pozorování výchovně vzdělávacího procesu ve třídách pedagogickými pracovníky MŠ*
- *rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci*
- *dotazníky pro zákonné zástupce dětí (školní evaluace)*
- *spolupráce s odborníky (dětský lékař, pracovník PPP, sociální kurátor, OSPOD ...)*

2. Cíl minimálního preventivního programu

Cílem našeho minimálního preventivního programu je především tematicky zaměřené výchovně vzdělávací působení jako součásti výchovy a vzdělávání v naší mateřské škole.

Pomocí osvědčených a dětmi pozitivně přijímaných metod (pozorování, rozhovory, hry, dramatizace, výtvarné činnosti apod.) se zaměřujeme na vytváření odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům a Naší prioritou je, aby dítě takový jev rozpoznalo a umělo ho vyhodnotit úměrně svému věku i situaci a bylo schopno zareagovat, aniž by ohrozilo své zdraví.

V předškolním věku je podpora zdraví a zdravého životního stylu základem, a proto je pro nás důležitá především:

- *sebedůvěra, samostatnost a sebejistota*
- *motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům*
- *motivace s pomocí druhým*
- *schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se*
- *podpora zkušeností, které poskytují touhu účastnit se pohybových aktivit*
- *seberozvíjení*
- *rozvoj tvořivosti a estetického cítění*

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže se v tomto školním roce zaměřuje především na aktivity v oblastech prevence:

- užívání návykových látek, alkoholu, tabákových a nikotinových výrobků, medikamentů a dalších látek,*
- rizikové chování v dopravě,*
- poruchy příjmu potravy,*
- násilí, šikánování, týrání a zneužívání dětí v rodině, domácí násilí,*
- homofobie - nepřátelství vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či pohlavní identitou,*
- extremismus - xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus,*
- vandalismus,*
- krádeže.*

3. Systematický rozvoj dovedností, které vedou k odmítnutí patogenu a osvojení zdravého životního stylu,

3.1 Aktivita žáků MŠ (se zaměřením na prožitek, znalosti a dovednosti)

- děti mají povědomí o zdravém životním stylu (co ovlivňuje naše zdraví – pozitivně i negativně)
- děti se seznamují s osobní a duševní hygienou
- děti začínají chápat formy komunikace mezi lidmi (vrstevníky i staršími)
- děti se učí vyhodnocovat rizikovost dané situace a přiměřeně na ni reagovat
- děti se učí sociálními dovednostmi v kontaktu se slabším a neublíží sobě ani jinému
- děti chápou jednoduché ekologické vazby v prostředí

3.2 Způsoby realizace

- prožitkové učení na základě věkově adekvátních příběhů a modelových situací
- jednoduché formy komunikace
- počátky sociálních dovedností ve hře
- aktivity ke zdravému životnímu stylu
- konkrétní dovednosti
- spoluvytváření, stanovení a reflexe společných základních pravidel

Při všech školních i mimoškolních aktivitách jsou dodržována výrazná bezpečnostní opatření. Děti jsou vždy prokazatelně poučeny o zásadách bezpečného chování a jednání.

4. Legislativní a odborné zakotvení MPP školy

Minimální preventivní program naší mateřské školy se opírá o:

- Školský zákon č. 561/2004 Sb.
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. VÚP Praha, 2018 v platném znění
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- Vyhláška č. 103/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb., a vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb. v platném znění.
- Vyhláška č. 27/2016 Sb. Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v platném znění
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané

5. Spolupráce s poradenskými zařízeními, dalšími odborníky a organizacemi

Pedagogicko – psychologická poradna v Liberci

Krajská nemocnice Liberec

Magistrát města Liberce – OSPOD

Policie ČR

Vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů

6. Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. Účastní se ho pedagogové, děti, rodiče a odborníci.

Tento program je vytvořen jako základní nástroj prevence sociálně patologických jevů.

Program je minimálně jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost, průběh a efektivita aktivit.

V Liberci, dne: 26. 8. 2024

Mgr. Marie Vrkoslavová
Ředitelka školy